

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ภาพยนตร์ไทยเป็นอุตสาหกรรมความบันเทิงประเภทหนึ่งที่มีอายุยาวนานมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2470 นับรวมได้กว่า 72 ปีแล้ว โดยมีจุดกำเนิดมาจากลักษณะการผสมผสานระหว่างขนบการแสดงของไทย เช่น ละคร ลิเก กับเทคโนโลยีที่มาจากชาติตะวันตก ซึ่งได้แก่ การผลิตภาพยนตร์บนแผ่นฟิล์ม และการนำออกฉายด้วยเครื่องฉายภาพยนตร์

ขนบการแสดงของไทยที่กำเนิดมาก่อนและมีผลต่อลักษณะของภาพยนตร์ไทยนั้นได้แก่ ลักษณะของละครลำที่มีกรดำเนินเรื่องเป็นตอนๆ (Episode) คือดำเนินเรื่องไปเรื่อยๆ มีระดับความตื่นเต้นเท่าเทียมกัน มีตัวละครคงที่กลุ่มหนึ่งเป็นผู้ดำเนินเหตุการณ์ เรื่องราวก็จะเกี่ยวข้องกับความรักเป็นส่วนใหญ่ มีทั้งการชิงรักหักสวาท ผจญภัย โดยเน้นแก่นเรื่อง คือ ธรรมะย่อมชนะอธรรม เนื้อเรื่องนั้นต้องก่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินและจบลงด้วยความสุข แม้จะเริ่มต้นด้วยความทุกข์ยากของตัวละครในตอนต้นก็ตาม เป็นเรื่องที่น่าเสียดายที่ความสนุกสนานมากกว่าการตั้งประเด็นปัญหาเพื่อการขบคิด จุดสนใจของเรื่องจะอยู่ที่ตัวละครเอกนางเอก ตามแบบเนื้อหาวรรณคดีไทย แม้ว่าต่อมากการแสดงละครจะได้รับอิทธิพลจากรูปแบบตะวันตก แต่ลักษณะที่ยังคงมีอยู่ก็คือ ลักษณะแก่นเรื่องที่เน้นการทำดีได้ดี การดำเนินเรื่องไปตามลำดับเวลาโดยผ่านทางบทสนทนาเป็นส่วนใหญ่ที่มุ่งให้รายละเอียดมากกว่าการแสดงความลึกซึ้งของอารมณ์ตัวละครเป็นส่วนใหญ่ ตัวละครจะมีลักษณะบทบาทที่ไม่มีความซับซ้อน มีแบบแผนนิสัยพื้นฐานที่ผู้ชมคุ้นเคยกันดี เช่น ลักษณะดั้งงามธรมแบบของพระเอก นางเอก ลักษณะของตัวละครเจ้าเล่ห์ เห็นแก่ตัว ที่เป็นศัตรูกับตัวเอก แบบแผนตัวละครประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญไม่น้อยกว่าพระเอก นางเอก ก็คือ ตัวตลกตามพระตามนาง ซึ่งเป็นลักษณะที่สืบทอดมาจากลิเก

นิธิ เอียวศรีวงศ์ (2538) ได้อธิบายถึงลักษณะเฉพาะของการแสดงแบบไทยว่า มีความแตกต่างจากการแสดงของตะวันตกคือ โลกของการแสดงแบบไทยจะไม่ตัดขาดจากผู้ชม ตลอดการแสดงจะมีการสื่อสารระหว่างโลกของผู้แสดงกับผู้ชมอยู่ตลอด เช่น การเล่นนอกบทของ ลีเก หรือหนังตะลุง ที่เป็นไปเพื่อการไม่แบ่งแยกในโลกสมมติ โลกความจริง และการจับคู่ของผู้ชม โดยผ่านการแสดงของตัวตลกซึ่งทำหน้าที่สนทนากับผู้ชมเพื่อทำลายล้างความจริงของการแสดงขณะนั้น และเตือนให้ผู้ชมระลึกถึงความจริงในชีวิตประจำวันที่ไม่ได้ปรากฏอยู่ในการแสดง ด้วย ภาพยนตร์ไทยเองก็ได้รับลักษณะเช่นนี้มาปรากฏอยู่คือกาที่จะมีตัวตลกไว้คอยบอกกล่าว เลียดลี ล้อเล่นกับผู้ชม แม้ว่าจะเป็นตัวละครที่ไม่มีความสำคัญกับเนื้อหาเรื่องเลยก็ตาม

ศิริชัย ศิริกาษา (2531) ได้สรุปเกี่ยวกับลักษณะภาพยนตร์ไทยไว้ว่ามีความซ้ำซากในเนื้อเรื่องที่เน้นแนวเมโลดราม่า เพราะจารีตทางการแสดงที่สืบทอดกันมานานและเงื่อนไขทางสังคม เช่น กฎหมายเซ็นเซอร์ที่เป็นตัวกำหนดรูปลักษณะของการแสดงให้เสนอแต่สิ่งที่คนไทยส่วนใหญ่รู้จัก เข้าใจได้ เป็นความคุ้นเคยในชีวิตประจำวัน

จากการเดินทางอันยาวนานของภาพยนตร์ไทยที่ผลัดเปลี่ยนความนิยมทั้งสูงจุด และตกต่ำจะพบว่า เนื้อหาและวิธีการนำเสนอของภาพยนตร์ไทยนั้นได้ปรับเปลี่ยนไปตามกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมอยู่ด้วย เช่น ในยุคของการแสวงหาประชาธิปไตย พ.ศ. 2515-2525 ภาพยนตร์ไทยมีเนื้อหาที่เปลี่ยนแปลงไปจากแนวรักเมโลดราม่า แนวบู๊แอ็คชั่น มาสู่ภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาสะท้อนสังคม และใช้วิธีการนำเสนอที่เน้นความสมจริงมากขึ้น ซึ่งนอกจากความเปลี่ยนแปลงทางสังคมแล้ว ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และการก่อเกิดของผู้กำกับภาพยนตร์รุ่นใหม่ก็เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ทำให้ภาพยนตร์ไทยมีการพัฒนา

ในช่วงปีพ.ศ. 2528 เป็นต้นมา แนวภาพยนตร์วัยรุ่นที่เน้นเนื้อหาช่วงชีวิตนักเรียนมัธยมปลายในแบบที่เรียกว่า "หนังกระโปรงบาน ขาสั้น" ได้รับความนิยมอย่างมาก มีการลอกเลียนแบบกันในเนื้อหา โครงเรื่อง วิธีการเล่าเรื่อง และดารานักแสดง ซึ่งเป็นส่วนสร้างให้เกิดสภาพความเมื่อนายแก่ผู้ชม และเกิดความวิตกกังวลในการพัฒนาของภาพยนตร์ไทย จนเกิดคำพูดว่า "หนังไทยตายแล้ว" ท่ามกลางสภาพการแข่งขันกับตลาดของภาพยนตร์ต่างประเทศที่กำลังเติบโต

หลังจากปี พ.ศ. 2536 มีผู้กำกับภาพยนตร์หลายคนที่ย้ายมาเล่นงานที่มีเนื้อหาใหม่ๆ เช่น หม่อมเจ้าชาตรีเฉลิม ยุคล (เสียดาย) นิธิศชัย กัลยจาดุก (กาเหว่าที่บางเพลง) อุดม อุดมโรจน์ (คู่แท้ 2 โลก) ซึ่งเรียกความสนใจในภาพยนตร์ไทยกลับมาได้มากในระดับหนึ่ง แต่ความเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญอยู่ที่ภาพยนตร์ 2 เรื่องในปี พ.ศ. 2538 ที่จุดประกายความนิยมของภาพยนตร์ไทยให้เกิดขึ้นอีกครั้ง ด้วยการนำเสนอรูปแบบใหม่ๆ ทางภาพ เช่น การตัดต่อเพื่อดำเนินเรื่องอย่างรวดเร็ว ภาพยนตร์ 2 เรื่องนี้คือ ภาพยนตร์เรื่อง โลกทั้งใบให้นายคนเดียวของผู้กำกับหน้าใหม่ ภาชนนท์ ลิ้มตระกูล และ ภาพยนตร์เรื่อง เกิดอีกทีต้องมีเธอ โดยผู้กำกับหน้าใหม่เช่นกัน คือ ปรัชญา ปิ่นแก้ว ผู้กำกับภาพยนตร์ 2 คนนี้ มาจากการเป็นผู้กำกับมิวสิควิดีโอ และภาพยนตร์ทั้ง 2 เรื่องก็เป็นผลงานจากบริษัทผลิตเทปเพลงที่ได้ขยายกิจการมุ่งสู่การผลิตภาพยนตร์ในชื่อ อาร์ เอล फिल्म ซึ่งเริ่มทดลองผลิตภาพยนตร์ไทยเรื่องแรกในปี พ.ศ. 2537

ลักษณะการนำเสนอของภาพยนตร์ 2 เรื่องโลกทั้งใบให้นายคนเดียวและภาพยนตร์เรื่อง เกิดอีกทีต้องมีเธอ มีความรวดเร็ว กระชับในการเล่าเรื่องด้วยภาพ เพื่อเน้นย้ำอารมณ์ของผู้ชมอยู่ตลอดทั้งเรื่อง แต่ก็เป็นส่วนที่ทำให้เกิดข้อวิพากษ์ว่ารูปแบบการนำเสนอเช่นนี้ คือรูปแบบการนำเสนอแบบมิวสิควิดีโอมากกว่าภาพยนตร์

สุทธากร สันติธวัช (2538) นักวิจารณ์ภาพยนตร์ กล่าวถึงภาพยนตร์เรื่อง โลกทั้งใบให้นายคนเดียว ไว้ว่า " การวางพล็อตในลักษณะที่พบได้เสมอในมิวสิควิดีโอประกอบบทเพลงรักทั้งหลาย เป็นการวางพล็อตเพื่อเน้นโอกาสให้สร้างภาพสวยๆ ความซาบซึ้งของผู้ชมมิวสิควิดีโออยู่ที่เพลงและภาพ ไม่จำเป็นต้องมีเหตุผลหรือความเหมาะสมรองรับในส่วนของคุณาเร็คเตอร์"

ภาพยนตร์ของผู้กำกับรุ่นใหม่ที่เกิดขึ้นเป็นจำนวนมากในปีต่อๆมา โดยทั้งที่มาจากผู้กำกับมิวสิควิดีโอ ผู้กำกับภาพยนตร์โฆษณา และผู้ที่ได้ศึกษาด้านภาพยนตร์มาโดยตรง เหล่านี้ มีรูปแบบการนำเสนอ คือการเล่าเรื่องด้วยภาพที่สื่อความหมายมากกว่าการเล่าด้วยเพียงบทสนทนา การตัดต่อที่เน้นความกระชับ ฉับไว หรือหวา และผลพิเศษทางภาพและเสียงที่เป็นส่วนเสริมความสนุกสนาน สมจริงสมจังของเรื่อง แม้ว่าส่วนใหญ่จะยังคงมีเนื้อหาเกี่ยวกับชีวิตวัยรุ่นแต่ก็มีการพยายามขยายประเด็นนำเสนอให้กว้างกว่าชีวิตวัยรุ่นช่วงมัธยมปลาย หรือความสนุกสนานในช่วงวัยเรียนมัธยม และความรักอย่างที่เคยนำเสนอมาก่อน

ความสำเร็จของภาพยนตร์ไทยในช่วงปี พ.ศ. 2538-2540 พบว่ามาจากทั้งความสำเร็จในเรื่องของรายได้และชื่อเสียง ภาพยนตร์ไทยหลายเรื่องในช่วงนี้กลายเป็น ภาพยนตร์ที่มีรายได้สูงสุดของประเทศ เช่น ภาพยนตร์เรื่อง 2499 อันธพาลครองเมือง (75 ล้านบาท) ภาพยนตร์เรื่อง โลกทั้งใบให้นายคนเดียว (55 ล้านบาท) ภาพยนตร์เรื่อง สติแตกสุดขีด โลก (48 ล้านบาท) ในด้านของชื่อเสียงนั้นก็คือ การยอมรับจากต่างประเทศ เช่น ภาพยนตร์เรื่อง ผีน้ำคاراโอเกะ ที่ได้รับเชิญไปฉายเปิดตัวในฉาย International Forum of Young Cinema ในเทศกาลภาพยนตร์นานาชาติที่เบอร์ลินในปี 1997 และได้รับรางวัล Special Jury Prize จากงาน Festival des 3 continents ที่เมืองนองกีประเทศฝรั่งเศส ภาพยนตร์เรื่อง 2499 อันธพาลครองเมือง ได้รับรางวัล Grand Prix จากเทศกาล 19 E Festival international du Film Independance ประจำปี 1997 ที่ประเทศเบลเยียม และได้รับเลือกให้เข้าร่วมเทศกาลภาพยนตร์นานาชาติหลายแห่งทั้งสายประกวดและสายจัดแสดง ทั้งในเอเชียและยุโรป นอกจากนี้ก็ยังมีภาพยนตร์เรื่อง นางแบบ ของผู้กำกับภาพยนตร์ ธีรনীติ อ่างวิณิชย์ ซึ่งได้รับเชิญให้เข้าร่วมเทศกาลภาพยนตร์ระดับโลกมาแล้ว 2 แห่ง คือ เทศกาลภาพยนตร์นานาชาติที่นิวยอร์กและฮาวาย ความสำเร็จเหล่านี้เป็นสิ่งที่ยืนยันว่า ภาพยนตร์ไทยที่มาจากการทำงานครั้งแรกของผู้กำกับภาพยนตร์รุ่นใหม่มีความน่าสนใจทั้งในระดับประเทศและนานาชาติ ซึ่งทำให้ วงการธุรกิจภาพยนตร์ไทยกลับมาตื่นตัวอีกครั้งทั้งด้านรายได้ และคุณภาพ

เมื่อพิจารณาลักษณะต่างๆที่ปรากฏในภาพยนตร์ไทย เช่น ความฉับไวในการตัดต่อ การเลือกใช้ขนาดภาพ การเลือกใช้เสียงประกอบ และกระบวนการเล่าเรื่อง จะพบว่ามีความเป็นสากลตามกระแสของภาพยนตร์ต่างประเทศ โดยเฉพาะลักษณะการนำเสนอที่คล้ายรูปแบบมิวสิควิดีโอที่เน้นการตอบสนองทางด้านอารมณ์ความพึงพอใจในขณะที่ชมเป็นหลัก

รูปแบบการนำเสนอของมิวสิควิดีโอ และภาพยนตร์ต่างประเทศที่มีความโดดเด่นอยู่ในช่วงทศวรรษนี้ เป็นผลมาจากความเปลี่ยนแปลงแนวคิดของสังคมที่อยู่ในสังคมยุคหลังสมัยใหม่ (Postmodernity) ซึ่งเป็นช่วงของยุคบริโภคนิยม ที่เน้นความพึงพอใจความสุขแก่ผู้บริโภคในการได้เสพวัฒนธรรมหรือวัตถุ สินค้า งานศิลปะจำนวนมากถูกผลิตขึ้นมาเพื่อสนองวัตถุประสงค์นี้

ถ้าพิจารณาอิทธิพลเรื่องจุดอิมพัลส์ของยุคสมัยที่คิดเชิงเหตุผลทางวิทยาศาสตร์เป็นใหญ่ จะพบว่าในยุคหลังสมัยใหม่เป็นช่วงเวลาที่เกิดลักษณะการผสมผสานกันของวัฒนธรรม

หรือสิ่งที่มีอยู่มากมายในรูปแบบต่างๆเข้าไว้ด้วยกัน ปฏิเสธและตรวจสอบความถูกต้องเดิมตามความหมายที่มีมา เป็นยุคสมัยของการบริโภคนิยมจากชนชั้นกลางที่สร้างวัฒนธรรมและ ความหมายใหม่ให้เกิดขึ้น ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเสนอผ่านรูปแบบที่แตกต่างกับออกไป ใช้ความลึกลับเป็นส่วนใหญ่ ไม่เน้นความจริงแท้ การเชื่อมโยงของรูปแบบเหล่านี้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในงานสื่อสารมวลชน เช่นโฆษณา มีาสิคิวิตีโอ และภาพยนตร์ โดยมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเป็นส่วนช่วยเชื่อมโยงเนื้อความในระดับสากลจากระบบสัญญาณและรหัส เพื่อความเข้าใจ สร้างความพึงพอใจ ความแปลกใหม่ รับรู้ได้เร็ว ไม่เน้นความต่อเนื่องหรือความมั่นคงยืนยาวทางอารมณ์แก่ผู้รับ

Wurzer (1991) กล่าวว่า ภาพยนตร์ในยุคหลังสมัยใหม่ มีลักษณะการนำเสนอตัวเองให้หลุดพ้นจากความเป็นตัวแบบเดิมๆ ขยายตนเองออกไปนอกเหนือขอบเขตพื้นที่ซึ่งยึดถือความถูกต้องตามหลักคิดแบบอภิปราย เป็นจังหวะก้าวของการล้มรูปแบบเก่าๆ

Lovejoy (1992) ได้กล่าวสรุปถึงการเกิดของภาพยนตร์ที่นำเอาความคิดยุคหลังสมัยใหม่เข้ามาประยุกต์ใช้ว่า เป็นผลของความพยายามที่จะผสมผสานกันระหว่างศิลปะและเทคโนโลยี และอีกปัจจัยหนึ่งคือการเติบโตของสื่อโทรทัศน์และกล้องบันทึกภาพวีดิทัศน์ (Video) จุดเริ่มอยู่ใน ช่วงปีค.ศ. 1940 ที่ธุรกิจภาพยนตร์ของประเทศสหรัฐอเมริกากำลังรุ่งเรือง ได้มีผู้สร้างภาพยนตร์อิสระหัวก้าวหน้าสร้างภาพยนตร์จากการบันทึกภาพด้วยกล้องขนาด16มิลลิเมตร และทดลองในเรื่องการเคลื่อนไหวของกล้องและความลึกลับเรื่องการลำดับภาพโดยวิธีการถ่ายและการตัดต่อแบบใหม่ ที่ไม่ได้เป็นไปตามทฤษฎีการเล่าเรื่องแบบเดิม ไม่ยึดติดกับเทคนิคด้านภาพที่เคยปฏิบัติมา โดยผู้สร้างภาพยนตร์อิสระเหล่านี้ได้ใช้วิธีการตัดต่อซ้ำๆ และความคุ่มานของเหตุการณ์ เพื่อสุนทรีย์แบบใหม่และผลทางจิตวิทยาต่อผู้ชม ซึ่งส่วนต่างๆ เหล่านี้ทำให้เกิดโครงสร้างด้านภาพที่มีความหมายหลายชั้นวางซ้อนกันอยู่ และได้เป็นต้นแบบในการเปลี่ยนแปลงต่อมา

งานสื่อสารมวลชนที่เป็นตัวอย่างอันโดดเด่นของรูปแบบการสื่อสารยุคหลังสมัยใหม่ ก็คือ รูปแบบรายการของ MTV (Music television) ที่สร้างมิวสิคิวิตีโอ โดยการตัดต่อภาพการแสดงดนตรีเข้ากับภาพเรื่องราวที่เล่าโดยตัวละครสมมติผ่านการถ่ายทำโดยกล้องวีดิทัศน์ (Video) และใช้รูปแบบการเล่าเรื่องทางภาพยนตร์นำมารวมเข้าไว้ด้วยกัน โดยการตัดต่อและนำความหมายเดิมที่มีอยู่มาใช้อ้างอิง ทำให้มิวสิคิวิตีโอมีความน่าสนใจมากกว่าการได้ยินเพียงเสียง

นอกจากรูปแบบรายการ MTV (Music television) แล้ว ลือประเภทภาพยนตร์ก็เป็นศิลปะที่สร้างขึ้นโดยการผกผันและสะท้อนแนวคิดยุคหลังสมัยใหม่เอาไว้เช่นกัน และได้รับความนิยมอย่างมาก เพราะไม่ได้ดำเนินไปตามระเบียบการเล่าเรื่องหรือการสื่อความหมายแบบเดิม ตัวอย่างคือ ภาพยนตร์เรื่อง Blue Velvet (1986) ของ David Lynch และ ภาพยนตร์เรื่อง Pulp fiction ของ Quentin Tarantino ซึ่ง Real (1996) สรุปไว้ว่า ภาพยนตร์เรื่อง Blue Velvet นั้นนำลักษณะประเภท (Genre) ต่างๆ ของภาพยนตร์เข้ามาสร้างเรื่องและรูปแบบของตนเอง โดยการหาพิงถึงเนื้อความจากภาพยนตร์เรื่องต่างๆ ภาพยนตร์เรื่อง Blue Velvet นี้มีลักษณะเป็นภาพยนตร์ลึกลับแบบภาพยนตร์ของ อัลเฟรด ฮิตช์ค็อก (Alfred Hitchcock) แต่ใช้แนวเรื่องแบบผ่านการเรียนรู้ การเติบโตของตัวละคร และความรักโรแมนติก มีเนื้อหาเรื่อง Sadosomochism แบบภาพยนตร์ประเภทฟิล์ม noir กรด B และมีลักษณะทางจริยธรรมแบบการ์ตูนของ Disney คือมีด้านดีตรงข้ามกับด้านเลว ลำดับภาพแบบสื่อความคิด และใช้ความแตกต่างของลีลาในการเล่นเนื้อหาแต่ละช่วงของเรื่อง นอกจากนี้ก็คือการใช้เสียงเป็นตัวกระตุ้นความสนใจจากผู้ชมมากกว่าปกติ

อีกตัวอย่างหนึ่งที่เห็นเด่นชัดคือภาพยนตร์เรื่อง Pulp Fiction (1994) ของ Quentin Tarantino ที่เลือกเล่าเรื่องของอาชญากร 2 คนที่หัวพันกับการค้ายา การก่ออาชญากรรม ซึ่งไม่เป็นไปตามลำดับการเล่าเรื่องแบบเดิมที่เล่าเหตุการณ์ตามลำดับเวลา (Chronological Order) Pulp Fiction ลำดับการเล่าเรื่องใหม่ โดยยังคงเนื้อหาที่จะเล่าไว้ได้อย่างครบถ้วน แต่เล่าเป็นตอนๆ ผ่านท่วงทำนองการล้อเลียนเสียดสีภาพยนตร์ยอดนิยมต่างๆ หลายเรื่อง ความสำเร็จและการยอมรับในรูปแบบและเนื้อหาทำให้ภาพยนตร์เรื่องนี้ ได้รับรางวัลภาพยนตร์ยอดเยี่ยมจากสมาคมนักวิจารณ์ลอสแอนเจลิส สมาคมนักวิจารณ์แห่งชาติของอเมริกาและรางวัลผู้กำกับยอดเยี่ยมจากสมาคมนักวิจารณ์ต่างๆ ในอเมริกา

กระแสความนิยมในรูปแบบการเล่าเรื่องของมิวสิควิดีโอ และการปฏิบัติระเบียบปฏิบัติดั้งเดิมทางภาพยนตร์ได้มีเพิ่มขึ้น เป็นแนวทางใหม่ของภาพยนตร์ต่างประเทศ ที่เปลี่ยนแปลงทั้งเนื้อหาและวิธีการนำเสนอ ซึ่งได้รับการยอมรับจากผู้ชมในระดับสูง ลักษณะเช่นนี้เป็นผลจากลักษณะแนวคิดของศิลปะยุคหลังสมัยใหม่ที่ผสมผสานวัฒนธรรมต่างๆ เข้าไว้ด้วยกันกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และการก่อเกิดของผู้กำกับภาพยนตร์รุ่นใหม่ของฮอลลีวูดที่มาจาก การเป็นผู้กำกับมิวสิควิดีโอและภาพยนตร์โฆษณามาก่อน

เมื่อพิจารณาที่ภาพยนตร์ไทยของผู้กำกับรุ่นใหม่ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2540 จะพบว่าเป็นภาพยนตร์ไทยที่ได้รับการยอมรับทั้งระดับประเทศและระดับนานาชาติ ซึ่งเห็นได้ว่า เป็นผลสะท้อนของการทำงานจากบุคคลากรรุ่นใหม่ในวงการภาพยนตร์ไทยที่พยายามจะเสนอรูปแบบการเล่าเรื่องและเนื้อหาบางอย่าง ซึ่งภาพยนตร์ที่ปรากฏในช่วงระยะเวลานี้มักจะถูกนำมาเป็นหัวข้อในการวิพากษ์เรื่องคุณค่าของรูปแบบที่สร้างลucruxขึ้น จึงนำศึกษาว่ารูปลักษณะภาพยนตร์ไทยจากผู้กำกับรุ่นใหม่นั้นได้ปรากฏแนวคิดยุคหลังสมัยใหม่ในเนื้อหาหรือวิธีการนำเสนอของภาพยนตร์ไทยหรือไม่ อย่างไร และมีปัจจัยใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการพัฒนาทางความคิดที่ได้รับอิทธิพลของแนวคิดยุคหลังสมัยใหม่มาใช้ จากกลุ่มผู้ผลิตภาพยนตร์ไทย ซึ่งภาพยนตร์นั้นเป็นงานศิลปะที่สะท้อนความคิด ความก้าวหน้าของสังคมและวัฒนธรรมของแต่ละชาติ และยังเป็นธุรกิจที่สามารถเข้าสู่ระดับโลกได้ ภาพยนตร์ไทยจึงควรได้รับการพิจารณาถึงองค์ประกอบของเนื้อหาและเทคนิคการนำเสนอที่ร่วมสมัยเพื่อการขยายตัวเข้าสู่ตลาดธุรกิจระดับนานาชาติ และเพื่อความก้าวหน้าในด้านคุณภาพของภาพยนตร์ไทยในการที่จะก้าวสู่มาตรฐานสากลทั่วไป

ปัญหานำการวิจัย

1. ภาพยนตร์ไทยของผู้กำกับรุ่นใหม่มีลักษณะนำเอาแนวคิดยุคหลังสมัยใหม่มาใช้หรือไม่ อย่างไร
2. แนวคิดยุคหลังสมัยใหม่มีผลต่อลักษณะโครงสร้างด้านเนื้อหาและเทคนิคการนำเสนอของภาพยนตร์ไทยจากผู้กำกับรุ่นใหม่อย่างไร
3. แนวคิดยุคหลังสมัยใหม่ที่เสนอในภาพยนตร์ไทยของผู้กำกับรุ่นใหม่นั้นมีกระบวนการพัฒนาจากผู้ผลิตอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงลักษณะแนวคิดยุคหลังสมัยใหม่ที่มีอิทธิพลต่อโครงสร้างด้านเนื้อหาและเทคนิคการนำเสนอของภาพยนตร์ไทยจากผู้กำกับรุ่นใหม่
2. เพื่อศึกษาถึงกระบวนการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในการผลิตที่มีส่วนทำให้นำแนวคิดยุคหลังสมัยใหม่มาใช้ในภาพยนตร์ไทย
3. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะสังคม ผู้ผลิตภาพยนตร์ และลักษณะภาพยนตร์ไทยโดยรวม ในช่วงเวลาหนึ่งว่ามีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันอย่างไร

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาที่โครงสร้างด้านเนื้อหาและเทคนิคการนำเสนอที่ปรากฏร่วมกันของภาพยนตร์ไทยจากผู้กำกับรุ่นใหม่ เฉพาะช่วงปี พ.ศ. 2538-2540 อันเป็นช่วงเวลาที่ภาพยนตร์ไทยมีรูปแบบใหม่คล้ายเคียงกันอย่างชัดเจน โดยเลือกจากภาพยนตร์ที่เป็นผลงานของผู้กำกับที่ผลิตภาพยนตร์เรื่องแรกในช่วงปีพ.ศ.2537-2540 ซึ่งจะศึกษาจากภาพยนตร์ไทยที่ได้รับการบันทึกลงในวีดิทัศน์ (VIDEO) แล้ว

ข้อสันนิษฐาน

ภาพยนตร์ไทยของผู้กำกับรุ่นใหม่ได้รับแนวคิดยุคหลังสมัยใหม่มาใช้ในด้านโครงสร้างทางเนื้อหา โดยการหยิบยืมมาจากภาพยนตร์ต่างประเทศ สำหรับในด้านรูปแบบการนำเสนอ จะเป็นงานที่เน้นเทคนิคการนำเสนอเพื่อสนองอารมณ์ของผู้ชม ซึ่งปัจจัยหลักสำคัญที่เกี่ยวข้องในงานผลิตคือ ภูมิหลังของผู้กำกับภาพยนตร์และความเปลี่ยนแปลงด้านแนวคิดในการนำเสนอที่ขึ้นอยู่กับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมด้วย ก็คือการศึกษาสังคมไทยอยู่ในยุคหลังสมัยใหม่ ทำให้ผู้ผลิตรับลักษณะบางประการของแนวคิดยุคหลังสมัยใหม่มาใช้ในงานภาพยนตร์จากความคุ้นเคยที่ปรากฏอยู่ในสื่อต่างๆ

นิยามศัพท์

ผู้กำกับรุ่นใหม่ หมายถึง ผู้กำกับภาพยนตร์ไทยที่สร้างภาพยนตร์เรื่องแรกในช่วงปี พ.ศ. 2537 - 2540

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. การวิจัยครั้งนี้จะอธิบายให้เห็นและเกิดความเข้าใจถึงลักษณะร่วมกันบางประการของภาพยนตร์ไทยในช่วงระยะเวลาหนึ่งที่ได้รับอิทธิพลมาจากรูปแบบทางสังคมของยุคหลังสมัยใหม่

2. การวิจัยครั้งนี้จะทำให้พบความเชื่อมโยงกันของลักษณะทางสังคมที่มีผลต่อศิลปินผู้ผลิตงานศิลปะ และ ชิ้นงานทางศิลปะ ว่ามีความเกี่ยวข้องต่อกันคือภาพยนตร์ไทยจะมีรูปแบบที่ขึ้นอยู่กับลักษณะทางสังคมที่กำหนดความคิดของผู้ผลิต ซึ่งส่งผลต่อลักษณะเนื้อหาและรูปแบบการนำเสนอโดยตรง

3. การวิจัยนี้หวังจะเป็นประโยชน์ในการเป็นตัวอย่างของงานศึกษาเกี่ยวกับภาพยนตร์ไทยในระดับลึกซึ้งกว้างขวางเพื่อทิศทางการพัฒนาอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทยต่อไป